

Region Östergötland
region@regionostergotland.se

Yttrande över - Remiss - Region Östergötlands regionala utvecklingsstrategi

Linköpings kommun har fått möjlighet att yttra sig över Region Östergötlands reviderade utvecklingsstrategi (RÖ 2024-10297). Den nu gällande strategin beslutades 2022.

Region Östergötland bedömer att strategin i allt väsentligt är aktuell. Översynen har fokuserats på några områden. Däribland att förtydliga strukturen, att stärka integreringen av hållbarhet och folkhälsostrategin i utvecklingsstrategin samt att belysa hur krisberedskapen bör hanteras inom ramen för strategin. Det är i dessa avseenden som förslag till reviderad utvecklingsstrategi remitteras. Kommunens yttrande följer regionens önskemål och handlar i huvudsak om behov av förtydligande och kompletteringar.

Övergripande synpunkter kring struktur

Kommunen uppfattar att utvecklingsstrategin skulle vinna på att redan inledningsvis sätta strategin och dess funktion i sitt sammanhang. Detta behandlas framförallt i strategins sista del, men skulle med fördel kunna komma tidigare. Att schematiskt precisera mål, inriktningar, strategiska områden, prioriteringar och understrategier skulle öka läsbarheten och underlätta förståelsen för den övergripande - och i vissa delar normativa - ansats som i stort präglar dokumentet. Den illustration som visas under rubriken "En gemensam kraftsamling" är tydlig och skulle med fördel kunna flyttas fram till de inledande texterna. Regionen bör också fundera kring om de ingående delarna kan balanseras ytterligare - några kanske kan kortas ned.

Illustrationer, kompletterande rubriksättning, innehållsförteckning och sidhänvisning kommer sannolikt att bidra till att strategin blir mer lättillgänglig, men som det är nu uppfattar kommunen att strategin i vissa delar är svår att följa. Formuleringar återkommer och det är inte helt tydligt vad som skiljer mellan förklarande texter, strategiska områden, förutsättningar och utmaningar.

Kommunen uppfattar också att skrivningarna emellanåt bär prägel av ett internt perspektiv. När Östergötlands kunskapsintensiva näringsliv beskrivs lyfts till exempel universitetssjukvårdens kopplingar till innovationer särskilt. Sant i sak, men skrivningarna bör balanseras och breddas för att ge en rättvis bild. Sett till helheten rekommenderar kommunen sammanfattningsvis regionen att redaktionellt ytterligare se över både struktur och texter.

Generella synpunkter i sak

- Inkorporerandet av den rumsliga strategin skulle vinna på en tydligare övergång. I föreliggande version presenteras den väl abrupt. Under texterna kring storregional inriktning vill kommunen i sak framhålla att kommunen anser att stambanorna bör byggas ut, där sträckan Linköping-Göteborg bör vara nästa etapp. Sett till transportslag bör även perspektiven kring internationell tillgänglighet utvecklas – och utöver järnväg – också omfatta flyg och hamn.
- Implicit kan man läsa in att allt som beskrivs gäller för alla som bor och verkar i Östergötland. I föreliggande version ligger stort fokus på tillväxt och faktorer kopplade till utbildning, arbete och näringsliv. Den röda tråden kring goda livsvillkor skulle stärkas om förutsättningarna för olika åldersgrupper beskrivs mer utförligt.
- Världen är globaliserad. Samtidigt finns trender som går i motsatt riktning. Detta adresseras inte, men kräver strategier för anpassning.
- Ojämliga förutsättningar behandlas på flera ställen i strategin, men växande ekonomisk ojämlikhet beskrivs däremot inte som en utmaning. Under en "Segregerad boendemiljö med skiftande förutsättningar" beskrivs inget av segregationens negativa effekter - sämre hälsa, högre arbetslöshet och lägre skolresultat etc - utan fokus ligger på stadens som norm och vikten av att utforma platser utifrån ett helhetsperspektiv med tonvikt på arkitektur, konst och design.
- I strategin nämns hög utbildningsnivå som en styrka för länet. I strategin nämns mycket riktigt att utbildningsnivån skiftar i länet. Utbildningsnivån - och hur den skiljer sig åt mellan olika kommuner - skulle vinna på att problematiseras ytterligare. Skillnaderna inom länet motiverar en analys kring hur kommuner med en lägre andel kan stärkas.
- Tillit är en viktig förutsättning för både regional och lokal utveckling. Kommunen uppfattar att tillit - och trenden kring minskad tillit i vissa grupper - förtjänar att lyftas tydligare bland utmaningar.

Stärkt integrering av hållbarhet och folkhälsostrategin

- Kommunen uppfattar att effekter av socioekonomisk segregation bör belysas tydligare. Segregation påverkar förutsättningarna för såväl sammanhållning som barn- och ungas uppväxtvillkor etc.
- I relation till mål om grönare Östergötland saknar kommunen ett tydligare socialt perspektiv - folkhälsan förbättras av tillgänglig natur och frisk luft, etc. Vikten av aktiva transporter (gång/ cykel) för ett grönare Östergötland och en bättre folkhälsa skulle bland annat kunna utvecklas ytterligare.
- Under målet om en innovativ region saknar kommunen perspektiv kring vikten av att Östergötlands aktörer verkar för att nå uppsatta mål och ligger i framkant vad gäller klimatarbete.

Krisberedskap inom ramen för strategin

Kommunen uppfattar att texten kring "Ett robust Östergötland" saknar några bärande inslag och bör kompletteras. Ingenstans tydliggörs till exempel insatser som krävs kopplat till klimatförändringar, vilka redan nu påverkar bland annat förekomsten av värmebölja och skyfall. Kommunen vill ge nedan förslag till reviderad text:

"Ett robust och demokratiskt Östergötland bygger på välinformerade, reflekterande och medvetna organisationer och invånare. Ett samhälle som fungerar i vardagen och har en god beredskap att under längre tid tillfredsställa grundläggande behov är nödvändigt. Livsmedelsförsörjning, tillgång till el och vatten, gods- och persontransporter, vård- och omsorg och möjlighet till kommunikation och information behöver vara säkrat. Kulturmiljöer och andra skyddsvärda platser behöver vara utpekade. Östergötland behöver vara rustat för att klara av samhällsstörningar som exempelvis epidemi, pandemi, geopolitiska kriser och ett förändrat klimat.

Östergötlands krisberedskap bygger på att alla parter tar sitt ansvar, samverkar, samordnar sig och stödjer varandra. Organisationerna behöver också vara samövade för att klara av påfrestningarna som en stor samhällsstörning innebär. En viktig del av krisberedskapen i Östergötland är att samverkan sker med civilsamhället och näringslivet. Ansvar och rollfördelning mellan samhällsaktörer ska vara tydligt definierade och väl kända i Östergötland.

För att hela Östergötland ska fungera och kunna utvecklas behövs försörjningen av exempelvis dricksvatten, livsmedel och energi vara robust. För att klara både framtida grundläggande behov och redundans i störda förhållanden krävs bland annat en fortsatt omställning till effektiv energianvändning och investeringar för att säkerställa ett tillräckligt kapacitetsstarkt energiförsörjningssystem i Östergötland. Ett aktivt arbete med klimatanpassning i hela länet behövs redan nu."

För Linköpings kommun

Kristina Edlund
Kommunstyrelsens ordförande